

ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်ဗားဗျား
 တၢ်ပၤပုၤန့ၢ်ကိုဒီးကမ္ဘၢ်ဂံၢ်ဘိကံတိၣ်ဝဲၤလီၤ
 ကမ္ဘၢ်ဂံၢ်ဘိဝဲၤကျိၤ

ပုၤကညီအနီၣ်ဂံၢ်ဒီးဟံၣ်ခူၣ်တဖၣ်အဂီၢ်
 ‘ဖးဖီမုၢ်လံၣ်ကွဲးရီ’အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ

(၂၀၁၃နံၣ်၊ကိုရိုဗာဗိုၣ်ဘျီၣ်ဒိၣ်သဲးစးနီၣ်ဂံၢ်၁၉)

(၂၀၁၃နံၣ်၊လၢယူၤလံၣ်၂၉သီ)

ပုၤကညီအနီၣ်ဂံၢ်ဒီးဟံၣ်ဒုၣ်တဖၣ်အဂီၢ်
'ဖးဖီမုၢ်လံၣ်ကွဲးရီ'အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ

ဖးဖီမုၢ်လံၣ်ကွဲးရီ အတၢ်သိၣ်တၢ်သီ
(၂၀၁၃န့ၣ်၊ကီၢ်စၢဖိၣ်ဘျီၣ်ဒိၣ်သဲးစးနီၣ်ဂံၢ်၁၉)
၁၃၇၅န့ၣ်၊လါဃိးလါလီၤ၇၁
(၂၀၁၃န့ၣ်၊လါယူၤလဲၤ၂၉သီ)

တၢ်ကတိၤလၢညါ

ထံကီၢ်အပူၤပုၤကညီနီၣ်ဂံၢ်၊တၢ်ဖိတၢ်လံၤ၊တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်၊တၢ်
ဖံးတၢ်မၤဒီး စရီလၢအဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ် တဖၣ်အံၤ ကဘၣ်တၢ်
မၤန့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးအဂီၢ်'ဖးဖီမုၢ်လံၣ် ကွဲးရီ'အံၤဘၣ်တၢ်
သးကျဲၤအီၤ ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢဘၣ်တၢ်ထၢဖိၣ်သ့ၣ်ညါ-
တဖၣ်အံၤကဘၣ်တၢ်သ့ၣ်အီၤလၢထံကီၢ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤ
ထီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဆၢဒိၣ်-၁ တၢ်ဒုးန့ၢ်ပၢၢ် မံၤဒီးအခီပညီ

- ၁။ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤကဘၣ်တၢ်ကိးအမံၤလၢ'ပုၤကညီဒီးဟံၣ်
ဒုၣ်တဖၣ်အဖးဖီမုၢ်လံၣ်ကွဲးရီ'န့ၣ်လီၤ.
- ၂။ လံၣ်ကျိၤကူၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအံၤအပူၤ အခီပ-
ညီကဘၣ်မ့ၢ်ဒ်လံၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.
- (က) ပၢတၢ်ကရူၢ်(ပဒိၣ်) မ့ၢ်ဝဲဒိၣ် ကီၢ်ပံၤယီၤစၢဖိၣ်ရံၣ်ဖးဘျးန့ၣ်လီၤ.
- (ခ) ဖးဖီမုၢ်လံၣ်ကွဲးရီ စံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ထၢဖိၣ် ပုၤကညီ၊ ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ၊
တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်၊တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် ဒီးစရီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- (ဂ) တၢ်သ့ၣ်ထီၣ် စံးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢပုၤကညီအိၣ်အ-

လီၤ၊ဆၢ်ဖိကိၤဖိအိၣ်အလီၤ၊စုလီၤခိၣ်ခိၣ်ဒီး တၢ်ဖံးတၢ်မၤအ-
လီၤ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(ဃ) ဟံၣ်ခိၣ် ဖံးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢအတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲဟံၣ်ဖိ-
ဃီဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(င)ပုၤထၢဖိၣ်တၢ် ဖံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢ ထီၣ်တဟံၣ်လီၤ
တဟံၣ်ဒီးထၢဖိၣ်ကွဲးဖျါတၢ်သံကွၢ်လၢအိၣ်ဒီးအီၤ

(မ)ပုၤတဂၤလၢ ဟဲဟ့ၣ်ဆိပၢ်တၢ်သံကွၢ်လံၣ်ပရၢလၢဟံၣ်ခိၣ်
ကဘၣ်ကွဲးန့ၣ်ဖံးဆၢအဂီၢ်ဒီးလၢခဲဟဲ က့ၤဟံးန့ၢ်တၢ်ဖံးဆၢ
အလံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(စ) ပုၤထၢဖိၣ်တၢ်ခိၣ် ဖံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢ တီခိၣ်ရိၣ်
မဲပုၤထၢဖိၣ်တၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(ဆ) ဝဲကျိၤ ဖံးတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ‘တၢ်ပၤပုၤန့ၣ်ကိၤဒီးကမျၢၢ်ဂံၢ်
ဘါသဟီၣ်ဝဲကျိၤ’ န့ၣ်လီၤ.

(ဇ) ကိတိၣ် ဖံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢအလီၤလၢဒိၣ်န့ၣ်ပုၤဂၤ
လၢတၢ်ပၤတၢ်ပြးဝဲကျိၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

(ဈ) ဝဲကျိၤလၢဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ဖံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ‘တၢ်ပၤပုၤန့ၣ်
ကိၤဒီးကမျၢၢ်ဂံၢ်ဘါသဟီၣ်ဝဲကျိၤ’ န့ၣ်လီၤ.

အဆၢဒိၣ်-၂

၃။ ပၤတၢ်ကရူၢ် န့ၣ်

(က)ကိၤပံၤယီၤဒိၣ်ဘ့ၣ်(မ့)ထံ ကိၤတၢ်လီၤတမံၤမံၤအပူၤ
ထၢဖိၣ်စရီၤသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

(ခ)တၢ်လီၤလၢပုၤထၢဖိၣ်စရီၤကီၤခဲဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်
ကဘၣ်သးကျဲၤဖံးမၤဝဲတမံၤမံၤဒီးကဘၣ်ထၢဖိၣ်ဝဲ
ဖဲအကြၢးကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

၄။ ဖးဖိမ့ၢ်လံၣ်ကွဲးရိၣ်အံၤ ကဘၣ်မ့ၢ်ဒ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘ့ၣ်ထံ
ကိၤခဲလၢ် စံၣ်ညီၣ်အၢ်လီၤမၤပိၣ်ထွဲ တ့ၢ်လံအသိးန့ၣ်လီၤ.

အထိ ကဘဉ်တၢ်ထာဖျိၣ်အိၣ်ဒ် 'ဘီမုၢ်စၢဖျိၣ်ကရၢမိၢ်ပုၢ်'အတၢ်
နဲၣ်ကျဲၤ။ အတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ။

အဆၢဒိၣ်-(၃)

တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် 'ဖးဖီမုၢ်လံၣ်ကွဲးရီ' ကမံးတံၣ်လီၤခၢၣ်သး။
တၢ်ဒိးန့ၣ်ခွဲးယၢ်စိကမိၤလၢကမၤတၢ်ဒိး မူဒါသ့ၣ်တဖၣ်
၅။ ဒ်တၢ်ဒုးနဲၣ်အပတီၢ်(၃)အသိး ပဒိၣ် ကဘဉ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်
'ဖးဖီမုၢ်လံၣ်ကွဲးရီ'ပၢဆုၢတၢ်ကမံးတံၣ် ဒ်သိးကထာဖျိၣ်တၢ်
အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။

၆။ ကိၢ်ခိၣ်ကျၢၢ်စၢၤတၢ်န့ၣ် ကဘဉ်မုၢ် 'ဖးဖီမုၢ်လံၣ်ကွဲးရီ'
ပၢဆုၢတၢ်ကမံးတံၣ်အခိၣ် ဒ်ဘဉ်တၢ်ဟ့ၣ် မူဒါလၢ ကိၢ်ခိၣ်
ကျၢၢ်န့ၣ်လီၤ။

၇။ ပဒိၣ်ကဘဉ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် 'ဖးဖီမုၢ်လံၣ်ကွဲးရီ'ပၢဆုၢတၢ်ကမံး
တံၣ် ဒ်လၢအသိးန့ၣ်လီၤ။

(က) ကိၢ်စၢဖျိၣ်ကိတိၣ် ပုၤပၤလီၤဆ့ၣ်နီၤ
'တၢ်ပၤပုၤန့ၣ်ကိၢ်ဒိးကမျၢၢ်ဂံၢ်သဟီၣ်ဝဲၤကျိၤ'

(ခ) ကိတိၣ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘဉ်မူဘဉ်ဒါဝဲၤကျိၤ
ပုၤပၤလီၤဆ့ၣ်နီၤစၢၤ၂၀ၤ

(ဂ) ကရၢလၢဘဉ်ဃးဒိး 'ဖးဖီမုၢ်လံၣ်ကွဲးရီ' ကရၢဖိတဖၣ်
ကိတိၣ်ဖိ လၢအဘဉ်မူဘဉ်ဒါဝဲၤကျိၤ

(ဃ) ကိတိၣ်ဖိ နဲၣ်ခွဲၣ်
တၢ်ပၤပုၤန့ၣ်ကိၢ်ဒိးကမျၢၢ်ဂံၢ်ဘါသဟီၣ်ဝဲၤကျိၤ

၈။ 'ဖးဖီမုၢ်လံၣ်ကွဲးရီ'ပၢဆုၢတၢ်ကမံးတံၣ် အမူဒါတဖၣ်မုၢ်ဒ်
လၢအသိးန့ၣ်လီၤ။

(က) ကဘဉ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲဒိး ကတဲၣ်ကတီၤထာဖျိၣ်၊ဟံးန့ၣ်၊
ထုးထီၣ်ရၢလီၤဆိပၢ် 'ဖးဖီမုၢ်လံၣ်ကွဲးရီ' အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ
သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်ပဒိၣ်အတၢ်တိၣ်ကျဲၤအသိးန့ၣ်လီၤ။

(ခ) ကဘဉ်စံၣ်ညီၣ်အၢၣ်လီၤဒိးပၢ်ဂၢၢ်ပၢ်ကျိၤ ကရၢလၢမူဒါ

အိမ်သွန်တဖန် အတၢ်ပၤဖျါလၢ ‘ဖးဖီ မုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’ အဂီၢ်.

(ဂ) ကဘၣ်ဖံးမၤသကိးဒီးဝဲကျိၤသွန်တဖန်လၢ ‘ဖးဖီ မုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’ အဂီၢ်.

(ဃ) ကဘၣ်ဒူးအိမ်ထီၣ် ‘ဖးဖီ မုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’ ကမံးတံာ်လီၤခၢၣ်သး၊ ကမံးတံာ်သွန်တဖန်လၢ ကီၢ်ဒိၣ်၊ ကီၢ်ဆၣ်၊ ကဝီၤ၊ ဒူသဝီသွန်တဖန်ဒီး ပၤလီၤမူဒါလၢကမံးတံာ်သွန်တဖန်အံၤအဂီၢ်.

(င) ကဘၣ်မၤပဲၤ တၢ်လိာ်သွန်တဖန်လၢ ‘ဖးဖီ မုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’ ကကဲထီၣ်အဂီၢ်.

၉။ ‘ဖးဖီ မုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’ ကမံးတံာ်လီၤခၢၣ်သး အတၢ်ဒီးန့ၢ်ခွဲးယၢ်စိကမီၤသွန်တဖန်မုၢ်ဒ်လၢအသိး န့ၣ်လီၤ.

(က) တၢ်ထၢဖိၣ် ‘ဖးဖီ မုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’ အဂီၢ် ဟ့ၣ်လီၤမူဒါသ့ဝဲဆူဝဲၤဒၢးဝဲၤကျိၤ၊ တၢ်ကရၢကရိၣ်ဒီး တၢ်ဖံးတၢ်မၤ မတၢၤဂ့ၤမတၢၤဂ့ၤအအိၣ်သ့ဝဲဒၣ်လီၤ.

(ခ) တၢ်ဒူးသွန်ညါ၊ တၢ်သဆၣ်ထီၣ် ထံဖိကီၢ်ဖိသွန်တဖန်.

(ဂ) ‘ဖးဖီ မုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’ အဂီၢ်တၢ်ဃုထၢထီၣ်ပုၤထၢဖိၣ်တၢ်သွန်တဖန်၊ ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါသွန်တဖန် ဒီးဆိကတီၢ်ကွဲးပုၤသွန်တဖန်အံၤလၢတၢ်မၤဝံၤအလီၢ်ခံ.

(ဃ) မၤသကိးတၢ်ဃုာ်ဒီးဘီ မုၢ်စၢဖိၣ်တၢ်ကရၢကရိၣ်သွန်တဖန်၊ ပဒိၣ်အဝဲၤကျိၤဒီးတၢ်ကရၢကရိၣ် သွန်တဖန်၊ ကရၢကရိၣ်လၢတဘၣ်ဃးဒီးပဒိၣ်လၢထံကီၢ်ပူၤ(မ့)ထံဂၤကီၢ်ဂၤသွန်တဖန်.

(င) ဟံးန့ၣ်စဲးဖီ ကဟ့ၣ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤဆိၣ်ထွဲလၢတၢ်ကရၢကရိၣ်ဒီးဝဲၤကျိၤလၢနီၢ်ဂံၢ်(ဃ)သွန်တဖန် အအိၣ် ဒီးပၤဆှၢသးကျဲၤဒူးအိမ်ထီၣ် စုပၤဖိၣ်တမံၤသ့လီၤ.

အဆၢဒိၣ်(၄)

တၢ်ထၢဖိၣ် ‘ဖးဖီ မုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’

၁၀။ ကိတိၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမီၤ ‘ကမျါဂံၢ်ဘါသဟီၣ်ဝဲၤကျိၤ’ အပုၤနဲၣ်တၢ် ဒိသိကဟံးန့ၢ် မူဒါလၢ ‘ဖးဖီ မုၢ်လံာ်ကွဲးရီ’

ရို' အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၁၁။ 'ဖးဖိမုၢ်လံာ်ကွဲးရို' အပူၤန့ၣ်တၢ်အံၤ-

(က)ကဘၣ်ထူးထီၣ်ပၤဖျါ'ဖးဖိမုၢ်လံာ်ကွဲးရို' အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်-
ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဆိဒိး အချ့န့ၣ်လီၤ.

(ခ)ကဘၣ်ဟံးန့ၢ်မူဒါလၢအမုၢ်ဝဲ- ဟံးန့ၢ်တၢ်သံကွၢ်အတၢ်-
ပၤဖျါ။တၢ်ကွဲးအစရီၤတၢ်ပၤဖျါန့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤထူးထီၣ်
ရၤလီၤတၢ်ပၤဖျါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(ဂ) တဘၣ်ဒူးသ့ၣ်ညါပၤဖျါထီၣ် ပုၤတဂၤဒၣ်လဲၣ်အမံၤ၊
အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢနီၢ်ဂံၢ်(ခ)သ့ၣ် တဖၣ်အပူၤန့ၣ်ဘၣ်.

၁၂။ ဖဲတၢ်ထၢဖျါ'ဖးဖိမုၢ်လံာ်ကွဲးရို' အခါ-

(က)ကရၢလၢဘၣ်မူဘၣ်ဒါ၊ပုၤထၢဖျါတၢ်၊ပုၤထၢဖျါတၢ်အခိၣ်
သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် အိၣ်လၢကန့ၢ် လီၣ်ဆူတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်-
အပူၤဒီးဖံးမၤတၢ်လၢအလိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအဆၢကတၢ် ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

(ခ)ဖဲပုၤထၢဖျါတၢ်ဖိ သံကွၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်ဝဲဒၣ်
လၢတၢ်သံကွၢ်အပူၤအခါအလီၢ် အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကဘၣ်တၢ်စံး
ဆၢအီၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဒီး တၢ်စံးဆၢတဖၣ်အံၤ မူဒါအိၣ်လၢ
ကဘၣ်တၢ်ကွဲးလီၤအီၤ လီၤတံၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ.

(ဂ)ပုၤလၢအစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်တဂၤအံၤ ကဘၣ်မုၢ်ဟံၣ်ခိၣ်(မ့)
ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢဟံၣ်ဖိယံဖိ အပူၤန့ၣ်လီၤ.

၁၃။ တၢ်ဃုထၢ ပုၤထၢဖျါတၢ်ဖိဒီး ပုၤထၢဖျါတၢ်အခိၣ်သ့ၣ်
တဖၣ်အဂီၢ် 'ဖးဖိမုၢ်လံာ်ကွဲးရို ကမံးတံာ်လီၢ်ခၢၣ်သး' အခွဲး
အယၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကဟ့ၣ်လီၤမူဒါဆူပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအ-
အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

(က)ပၤကီၢ်ခိၣ်၊ကီၢ်ပံၤယီၤပၤကီၢ်အဝဲၤလီၢ်၊ဃိၣ်၊
တၢ်ဆါဟံၣ်၊စဲးဖိကဟ့ၣ်တၢ်မၤလီၢ်ဒီး တၢ်ဖံးတၢ်မၤအလီၢ်
ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ်.

(ခ)ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်ရုလိၣ်မုၢ်လိၣ်ကရၢ၊
တၢ်ဘျီတၢ်ဘါကရၢဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်.

(ဂ) ဟံ န် ဒွဲ ၊ သ မှံ ၊ အိ န် ဆိး လီ ဂ် ၊ ပှ ၊ လၢ အ စူး အိ န် ရိ ဖှိ န် လၢ - တၢ် လီ ဂ် တ တီ ၊ တၢ် က ရၢ က ရိ တ ဖု အ ပှ ၊ အ ပှ ၊ ဘၢ န် မှု ဘၢ န် ဒါ

(မ့) မှု ဒါ ခိ န်

(ဃ) ပှ ၊ ဘၢ န် မှု ဘၢ န် ဒါ (မ့) မှု ဒါ ခိ န် လၢ အ ဘၢ န် ထွဲ ဒီး တၢ် ကျိ န် တၢ် ကၤ

အဆၢ ခိ န် - ၅

တၢ် သိ န် တၢ် သိ သ့ န် တ ဖှိ န်

၁၄။ တၢ် ဂု ဂ် တၢ် ကျိ ၊ လၢ အ ဘၢ န် ဃး ဒီး 'ဖး ဖီ မှု လံ န် ကွဲး ရိ' အံ ၊ မှု တ မှု ဘၢ န် လၢ ပှ ၊ ဘၢ န် မှု ဘၢ န် ဒါ န့ န် ဒီး မ တၤ မး တ ဘၢ န် သံ ကွ ဂ် ဒီး ဟံး န့ ဂ် အိ ၊ ဘၢ န် .

၁၅။ ဒိ သဲ စး အိ န် ဝဲ အ သိး မှု တ ဘၢ န် ဃး လၢ 'ဖး ဖီ မှု လံ န် ကွဲး ရိ' အ တၢ် ဂု ဂ် န့ ဂ် ဒီး တၢ် ဂု ဂ် တၢ် ကျိ ၊ သ့ န် တ ဖှိ န် အံ ၊ တ ဘၢ န် တၢ် သူ အိ ၊ (မ့) တ ဘၢ န် တၢ် သံ ကွ ဂ် အိ ၊ န့ န် ဘၢ န် .

၁၆။ မ တၤ တ ဂၤ မး -

(က) တၢ် မၤ လိ န် အ ပ တီ ဂ် ၁၂။ အ ပ တီ ဂ် ဆံး (က) အ သိး ဖဲ ပှ ၊ ဘၢ န် မှု ဘၢ န် ဒါ သ့ န် တ ဖှိ န် ထၢ ဖှိ န် တၢ် ၊ ဟဲ န့ န် ဆူ တၢ် သ့ န် ထီ န် အ - ပှ ၊ ဒီး ဖံး မၤ တၢ် လၢ အ လိ န် ဘၢ န် သ့ န် တ ဖှိ န် အ ခါ တၢ် အ ခွဲး တ အိ န် လၢ ပှ ၊ က မၤ တံ န် တံ န် အိ ၊ န့ န် ဘၢ န် .

(ခ) တၢ် မၤ လိ န် အ ပ တီ ဂ် ၁၂။ အ ပ တီ ဂ် ဆံး (ခ) အ သိး န တ ဘၢ န် တြီ - ဆၢ တၢ် သံ ကွ ဂ် ၊ စံး ဆၢ တၢ် သံ ကွ ဂ် တ ဖှိ န် အံ ၊ က ဘျံး က ဘျံး (မ့) စံး ဆၢ တၢ် လၢ အ တ ဘၢ န် သ့ န် တ ဖှိ န် န့ န် ဘၢ န် .

(ဂ) မ တၤ မး တ ဘၢ န် မၤ ဆူ န် မၤ စိး ပှ ၊ စံး ဆၢ တၢ် ဖိ တ ဂၤ ဒိ သိး က တဲ ဖျါ ထီ န် တၢ် ဂု ဂ် လၢ အ တ မှု သ့ န် တ ဖှိ န် အ ဂီ ဂ် န့ န် ဘၢ န် .

၁၇။ ပှ ၊ ထၢ ဖှိ န် တၢ် ဖိ ဒီး ပှ ၊ ထၢ ဖှိ န် တၢ် အ ခိ န် သ့ န် တ ဖှိ န် -

(က) တၢ် အ ခွဲး တ အိ န် လၢ က ဂု ဂ် လိ န် (မ့) တ မၤ လၢ ပှ ၊ မှု ဒါ လၢ အ လီ ၊ ဘၢ န် ဆူ အ အိ န် သ့ န် တ ဖှိ န် န့ န် ဘၢ န် .

(ခ) တ ဘၢ န် သံ ကွ ဂ် တၢ် လၢ အ တ အိ န် လၢ တၢ် သံ ကွ ဂ် အ လံ -

ပ်ပူၤန့ၣ်ဘၣ်.

(ဂ)တဘၣ်ဒူးသ့ၣ်ညါ ပုၤတဂၤဂၤအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢအမၤန့ၢ်ဝဲလၢ ဖးဖိမုၢ်လံာ်ကွဲးရီၢ် တၢ်သံကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်ဘၣ်.

၁၈။ မတၤတဂၤမး တဘၣ်ပၣ်မၤအသးဒ် ပုၤထၢဖျိၣ်တၢ်ဖိ-န့ၣ်ဘၣ်.

အဆၢဒိၣ်-၆

တၢ်မၤကမၢ်ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်

၁၉။ ပုၤလၢမၤကမၢ်ဘၣ် နီၣ်ဂံၢ်(၁၄)၊(၁၅)၊(၁၆)အတၢ်သိၣ်-တၢ် သီသ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်လီၤဃိၣ်၁လၢ၊ ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကျိၣ်-စုလၢတအါန့ၢ်ဘၣ်၅၀၀၀၀/ဘး (မ့)ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ခံမံၤစိၤန့ၣ်လီၤ.

၂၀။ ပုၤထၢဖျိၣ်တၢ်ဖိ(မ့)ပုၤထၢဖျိၣ်တၢ်အခိၣ် တဂၤမ့ၢ်မၤကမၢ်ဘၣ်နီၣ်ဂံၢ်(၁၇)တၢ်သိၣ်တၢ်သီ န့ၣ်ဒီး ကဘၣ်လီၤဃိၣ်၁လၢ၊ကဘၣ်ဟ့ၣ်ကျိၣ်စုလၢတအါန့ၢ်ဘၣ်၅၀၀၀၀/ဘး(မ့)ကဘၣ် တၢ်စံၣ်ညီၣ်ခံမံၤစိၤန့ၣ်လီၤ.

၂၁။ ပုၤလၢမၤကမၢ်ဘၣ် နီၣ်ဂံၢ်(၁၈)အတၢ်သိၣ်တၢ်သီန့ၢ်ဒီး ကဘၣ်လီၤဃိၣ် ၁န့ၣ်၊ကဘၣ်ဟ့ၣ် ကျိၣ်စုလၢတအါန့ၢ်-ဘၣ်၅၀၀၀၀၀/ဘး (မ့)ကဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ခံမံၤစိၤန့ၣ်လီၤ.

အဆၢဒိၣ်-၇

တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ရီၢ်

၂၂။ ပုၤခဲလၢၣ်လၢအအိၣ်လၢကီၢ်ပံၤယီၤပူၤ လၢအမၤစၢၤတၢ်-သုလၢ တၢ်ထၢဖျိၣ်တဘျီအံၤ မူဒါအိၣ်လၢကဘၣ်ဟ့ၣ်ကူၣ်မၤစၢၤတၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂၃။ ‘ဖးဖိမုၢ်လံာ်ကွဲးရီၢ်ပၤဆူၤတၢ်လီၢ်ခၢၣ်သး၊’ ‘ဖးဖိးမုၢ်လံာ်ကွဲးရီၢ်ကမံးတံၣ်လီၢ်ခၢၣ်သး’ တဖၣ်အံၤ ကဘၣ်ဟံးန့ၢ်ဖီၣ်ထွဲ

မူဒါလာ ပဒိဋ်ဟုတ်လီၤပပ် တချူးလာတၢ်သိဋ်တၢ်သီအံၤတ-
ဘဋ်တၢ်ပပ်ဖျါ ဒံးအီၤအခါန့ၣ်လီၤ.

၂၄။ ဖးဖီမုၢ်လံာ်ကွဲးရီုပာဆူၤတၢ်လီၢ်ခၢၣ်သး၊ဖးဖီမုၢ်လံာ်ကွဲး
ရီုကမံးတံာ်လီၢ်ခၢၣ်သး၊ကမံးတံာ်ဖီ သ့ၣ်တဖၣ်၊ပုၤထာဖီဋ်
တၢ်အခိဉ်၊ပုၤထာဖီဋ်တၢ်ဖီ ဒီးပုၤအဂၤလာဘဋ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤ
မူဒါသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဖဲတၢ်ထာဖီဋ်အခါကဘဋ်တၢ်ကိးအီၤလာ
'ကဗျါအပုၤမၤတၢ်ဖီ' သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂၅။ တၢ်အခွဲးအိဉ်လာပဒိဋ် ကဒုးကဲထီဉ်ကရၢသ့ၣ်တဖၣ်
လာကဖံးမၤ'ဖးဖီမုၢ်လံာ်ကွဲးရီု' အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂၆။ တၢ်ပပ်ဖျါလာအအိဉ်လာတၢ်သိဋ်တၢ်သီအံၤအပုၤ-
(က)ကိတိာ်ဝဲၤကျိၤ အခွဲးအိဉ်လာကပပ်ဖျါတၢ်သိဋ်တၢ်
သီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လၢကီၢ်ပံၤယီၤပဒိဋ် အတၢ်ပျဲအယိန့ၣ်လီၤ.

(ခ)ကိတိာ်ဝဲၤကျိၤ ဒီး'ဖးဖီမုၢ်လံာ်ကွဲးရီုပာဆူၤတၢ်လီၢ်ခၢၣ်
သး' သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်အခွဲးအိဉ်လာကထူးထီဉ် တၢ်ကစီဉ်
ကြးသ့ၣ်ညါ၊တၢ်မၤလိာ်ဒီး တၢ်ဖံးတၢ်မၤအကျိၤအကွာ်
သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂၇။ ၁၉၇၂န့ၣ်၊ကီၢ်ပံၤယီၤစၢ်ဖီဋ်'ဖးဖီမုၢ်လံာ်ကွဲးရီု' အတၢ်သိဋ်တၢ်
သီအံၤ ဘဋ်တၢ်ဆိကတီၢ်ကွာ်အီၤလာ တၢ်သိဋ်တၢ်သီအံၤန့ၣ်လီၤ.
ခီဖျါလာ ကီၢ်ပံၤယီၤစၢ်ဖီဋ်ရံၣ်ဖးဘျး ဂံၢ်ခိဉ်ထံးသဲးစး
အတၢ်သိဋ်တၢ်သီအယိ ယဆဲးလီၤယမံၤန့ၣ်လီၤ.

(ဆဲးလီၤ)
သ့စ့ၣ်
ကီၢ်ခိဉ်ကျါ

ကီၢ်ပံၤယီၤစၢ်ဖီဋ်ရံၣ်ဖးဘျး

